

ACTA POLITOLOGICA

www.acpo.cz

INTERNETOVÝ RECENZOVANÝ ČASOPIS

2012 | Vol. 4 | No. 2 | ISSN 1803-8220

MOCEK, Ondřej; KANIOK, Petr (2012). Skupina Evropských konzervatistů a reformistů: svoboda vyměněna za vliv? *Acta Politologica* 4, 2, 131-153. ISSN 1803-8220.

Tento článek podléhá autorským právům, kopírování a využívání jeho obsahu bez řádného odkazování na něj je považováno za plagiátorství a podléhá sankcím dle platné legislativy.

Internetový recenzovaný časopis vydává
Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze,
Katedra politologie Institutu politologických studií

Skupina Evropských konzervatistů a reformistů: svoboda vyměněna za vliv?

Ondřej Mocek, Petr Kaniok¹

Abstract:

This article is searching for the motivation of founding of the European Conservatives and Reformists Group in the European Parliament. It focuses on the two most important actors – the Czech Civic Democratic Party (ODS) and the British Conservative Party (CONS). The effort of the parties mentioned to exclude themselves from the mainstream is explained using the rational choice institutionalism. The special attention is paid to the case of ODS and CONS leaving the European People Party-European Democrats, and establishing their own political group. The analysis emphasizes the maximizing of the freedom of speech at the costs of political influence. The core of the analysis is a quantitative comparison of indicators which are evaluating the behaviour of the MEPs in all relevant aspects of their activities. The time period observed in the article is the 6th term of the EP and 7th term till 28. 11. 2011.

Key words: ECR, ODS, Conservative Party, The European Parliament, rational choice theory

1. Úvod

Věta, že Evropský parlament (EP) představuje v řadě směrů specifické zastupitelské těleso, může znít jako banální a nicneříkající tvrzení. EP je specifický svými kompetencemi, mechanismem vzniku a kromě jiného také vnitřní organizací. Jejím politickým základem jsou politické skupiny, ve kterých se poslanci za jednotlivé národní strany organizují dle svých ideových preferencí. Skupiny jsou ustavovány zpravidla po evropských volbách a jejich jádro, tvořené křesťanskými demokraty/konzervativci, socialisty a liberály, je poměrně stabilní. Jako nové vznikají téměř výlučně buď euroskeptické, či extrémistické skupiny. Jejich existence však zpravidla nepřesáhne dobu jednoho volebního období, po němž buď zanikají či se rekonfigurují.

Dosud posledním vážným narušením stabilního jádra EP byl vznik konzervativně zaměřené skupiny Evropští konzervativci a reformisté (ECR), která byla ustavena především díky snaze britských Konzervativců (CONS) a české Občanské demokratické strany (ODS)² po dosud posledních volbách do EP v roce 2009. Snaha obou stran opustit křesťansko-demokratickou skupinu Evropské lidové strany – Evropských demokratů (EPP-ED) byla zjevná již od roku

¹ Mgr. Ondřej Mocek je doktorským studentem na katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. E-mail: 206699@mail.muni.cz. PhDr. Petr Kaniok, Ph.D. je odborným asistentem téže katedry. E-mail: kaniok@fss.muni.cz. Článek byl zpracován v rámci projektu specifického výzkumu „Politické a bezpečnostní výzvy vládnutí v současné Evropě“ MUNI/A/0768/2011.

² Z tohoto důvodu není předmětem naší analýzy další vlivná součást ECR, kterou je polská strana Právo a spravedlnost (PiS). Její europoslanci byli v 6. volebním období členy politické skupiny Unie pro Evropu národů (UEN) a na vzniku ECR nesehráli zdaleka takovou roli, jaká připadla CONS a ODS.

2006 a dočkala se poměrně bouřlivé reflexe zejména v politické a komentátorské rovině. Vznik ECR a odchod CONS a ODS byl téměř výlučně kritizován a odsuzován [například Ash 2010, Havel 2009]. Většina uvedených autorů odkazovala především na pokles vlivu těchto stran, snížení celkového britského a českého vlivu v EP či příklon CONS a ODS k pochybné politické společnosti. Naopak, samotní aktéři a hybatelé vzniku ECR ustavení nové skupiny obhajovali s tím, že obohatí politické prostředí v EU a podpoří rozvoj demokratické diskuze [ECR 2010].

Menší reflexe se potenciální vytvoření nové politické skupiny dočkalo v akademickém prostředí. V obecné rovině se výzkum stranického chování v EP soustřeďuje především na kohezi skupin [například Hix, Noury, Roland 2006; Raunio 2006]. Článků, které by se koncentrovaly na příčiny vzniku skupin a s nimi související motivaci členských národních stran, existuje málo. Faktem je, že v posledních volebních obdobích žádná nová trvalá skupina nevznikla – euroskeptické frakce, existující od poloviny 90. let 20. století, se po každých volbách poměrně zásadně rekonfigurovaly nejen svým jménem, ale také zapojením národních aktérů, a například extrémistická skupina Identita-Tradice-Suverenita (ITS), jež vznikla počátkem roku 2007, se nedožila ani prvních narozenin. Ustavení konzervativní skupiny po volbách v roce 2009 tak představuje poměrně jedinečný případ.

Studie, vzniklé v souvislosti se založením ECR, se rekrutovaly především v britském prostředí a zaměřovaly se především na analýzu motivace, která CONS k opuštění nejsilnější a nejvlivnější skupiny v EP vedla [Maurer, Parkes, Wagner 2008; Bale, Hanley, Szczerbiak 2010]. Zdůrazněny byly především vnitrostranické důvody CONS, spočívající především v osobě lídra toryů Davida Camerona a jeho taktiky a preferencí [Bale, Hanley, Szczerbiak 2010: 86; Maurer, Parkes, Wagner 2008: 254-260]. Vznik ECR tak je dominantně vysvětlován teorií racionální volby [Strøm 1990], především pak působením institucionálních a organizačních aspektů. Obě v tomto odstavci citované studie, dle našich znalostí dosud jediné, které se věnují ECR, zároveň poukazovaly na křehkost ECR a upozorňovaly na možnost jejího rozpadu.

Do poloviny 7. volebního období se ovšem ECR nerozpadla a ani nepoklesl počet jejich členů. ECR tak představuje – vzhledem ke kritice jejího vzniku z řad politiků a nabádání akademiků k opatrnosti – pozoruhodně stabilního aktéra. Domníváme se, že tato skutečnost je dobrým motivem pro analýzu toho, jak se dominantní strany ECR, za které považujeme CONS a ODS, v rámci skupiny chovají, a proč ve skupině dále setrvávají. Usuzujeme, že institucionalismus racionální volby existenci ECR dokáže vysvětlit, byť důrazem na faktor, který bývá v kontextu EP podceňován – maximalizaci hlasů jako faktoru, který ve specifické aréně EP může za okolností, že daná strana nesdílí profederalistickou profilaci nejdůležitějších skupin EP, dominovat.

Jádro naší analýzy bude spočívat v kvantitativním srovnání indikátorů, které mapují chování poslanců EP a postihují všechny relevantní aspekty jejich činnosti. Srovnávat budeme celé 6. volební období EP a část 7. volebního období, které je ohraničeno dnem 28. 11. 2011. Zatímco v prvním časovém úseku působily CONS a ODS ve skupině EPP-ED, ve druhé periodě pracovaly obě strany ve skupině ECR. Indikátory činnosti, jako jsou například místa ve výborech, přidělení zpravodajské funkce či počet interpelací, lze podle našeho názoru přesvědčivě operacionalizovat „moc a vliv národní strany v EP“ a „vyjádření názorů národní strany v EP“, což jsou koncepty, jejichž proměnu bude naše analýza sledovat.

Struktura našeho článku je následující. V první kapitole, která navazuje na úvodní část, představujeme teorii institucionální racionální volby, jejímž prostřednictvím bývá chování politických stran dominantně vysvětlováno a aplikujeme její předpoklady na chování stran při jejich začleňování do politických skupin v EP. V další části představujeme parametry

analýzy „moci a vlivu“/„vyjadřování názorů“ CONS a ODS v EPP-ED a ECR. Poté analýzu provádíme, přičemž podrobně vysvětlujeme naše postupy. V závěrečném úseku článku dosažené výsledky diskutujeme s teorií institucionální racionální volby a komentujeme její platnost v kontextu stranické politiky v EP.

2. Teorie institucionální racionální volby

Kaare Strøm [1990] ve svém slavném článku *A Behavioral Theory of Competitive Political Parties* shrnuje racionalistické modely chování politických stran na voličsky (vote-seeking), kontrolou nad politickými úřady (office-seeking) a obsahově (policy-seeking) motivované strany. Ve zkratce řečeno, racionalisticky konstruované modely postulují, že strany chtějí maximalizovat své voličské zisky, kontrolu nad politickými úřady a vliv na obsah politiky [Strøm, Müller 1999].

Strøm ve svých textech dané modely zároveň kritizuje pro jejich přílišnou vzájemnou izolovanost, neschopnost vysvětlit komplexní chování stran, absenci vnitřní dynamiky stranického života a nepřihlížením ke vnějším vlivům [Strøm 1990: 569-570; Strøm, Müller 1999]. Podle něj lze spektrum politických stran a jejich chování jen stěží vysvětlit jednou z daných motivací, nehledě na to, že strany své motivace mnohdy kombinují či musí čelit situaci, kdy jsou jednotlivé cíle v konfliktu. Strøm proto navrhuje vlastní model, který pohyb strany mezi zmíněnými třemi ideálními typy vysvětluje dvojicí faktorů. První z nich jsou organizační specifika stran, tj. role různých úrovní stranické hierarchie počínaje například aktivisty a konče stranickým lídrem. Druhou sadu faktorů tvoří podle Strøma volební, legislativní a vládní institucionální nastavení, které se v daném politickém systému vyskytuje.

Skutečností je, že výše popsaný teoretický model vznikl v kontextu vnitrostátní politické arény, kde politické strany mohou své tři základní cíle identifikovatelně vykonávat. Volby mají zpravidla zásadní dopad na formování vlády a distribuci politických úřadů, stejně tak na obsah jednotlivých veřejných politik. Voličská, kariéerní a politická motivace stran je tedy zřejmá. V prostředí EP ovšem podobná krystalická čistota a zřetelně odlišný význam všech tří motivací neexistuje. V první řadě, národní strany, které voliči volí, a které považují ze svého ohledu za primární aktéry, se rozplývají v politických skupinách EP. Také ty lze považovat za racionálně fungující aktéry [Maurer 2008: 249]. Z jejich pohledu - a také z pohledu národních stran - mají výsledky voleb do EP pouze omezený (a v zásadě marginální) dopad na sestavení Evropské komise, pomyslné evropské vlády - de facto mají volby do EP vliv pouze na výběr předsedy Komise, který by měl pocházet z ideového tábora skupiny, která ve volbách získala nejvíce hlasů [Článek 17 Smlouvy o Evropské unii ve znění Lisabonské smlouvy]. Maximalizace vlivu tak v kontextu EP znamená úsilí o získání funkcí uvnitř EP. Racionálně jednající národní strany, chtějí-li v prostředí EP maximalizovat své cíle v oblasti získávání úřadů, by měly usilovat o členství v co početně nejsilnější skupině [Maurer, Parkes, Wagner 2008: 248], protože předsednické funkce a místa v parlamentních výborech, místopředsednické posty atd. jsou politickým skupinám přidělovány podle síly skupin [Článek 186 Jednacího řádu EP]. Stejně tak omezený je vliv EP na podobu společných politik, například v podobě konkrétní sekundární legislativy. EP nemá právo legislativu EU iniciovat a při jejím schvalování je odkázán na spolupráci s Radou EU, nejčastěji v rámci řádné legislativní procedury [Článek 294 Smlouvy o fungování Evropské unie]. Vzhledem k nastavení řádné legislativní procedury a celkovému modelu

práce by tedy strany, které chtějí usilovat o maximalizaci svých politických preferencí, měly rovněž usilovat o zapojení do co největší politické skupiny, sdílející jejich socio-ekonomické preference [Maurer, Parkes, Wagner 2008: 248-249]. Konečně, voličská motivace je v kontextu EP považována za nejslabší. Účast v evropských volbách je násobně nižší než ve volbách národních a má každé volby klesající tendenci. Voliči navíc mnohdy netuší, k jaké politické skupině daná národní strana náleží [Maurer, Parkes, Wagner 2008: 249] a celkově mají o skupinách mlhavý přehled, protože kandidující národní strany je mnohdy v kampaních neakcentují.

Adaptací Strømova modelu na realitu EP lze dojít ke zjištění, že v jeho trojúhelníkovém modelu [Strøm 1990: 572] by se národní strany – při volbě členství a fungování v politické skupině – měly řídit především kariérní a politickou motivací. Ta se dá v případě EP sloučit do jednoho – vliv a moc – protože projevy jak kariérní, tak politické motivace se v prostředí EP prolínají. Například zařazení do vlivného výboru EP s sebou nese nejen prestižní kariérní posun, ale také možnost ovlivňovat obsah politiky, což platí také o funkci zpravodaje. Stejně tak například pozice funkcionáře výboru představuje nejen kariérní úspěch, ale také vyšší šanci ovlivňovat v rámci vyjednávání s Radou EU, kterého se za EP většinou účastní čelní představitelé výborů či zpravodajové dané předlohy [Článek 40 Jednacího řádu EP].

Naopak voličskou motivaci lze přesvědčivě navázat na takové projevy poslanců, které vyjadřují především jejich ideologické postoje. Může se jednat například o vystoupení na plénu, interpelace poslanců, předložená stanoviska či písemná prohlášení.

Ve výše zmíněném duchu oba koncepty („vliv a moc“, „vyjádření názoru“) operacionalizujeme. V dimenzi „vliv a moc“ budeme sledovat proměnu obsazení jednotlivých výborů, obsazení reprezentačních funkcí ve výborech, přidělení funkce zpravodaje a předkládání stanovisek. Vyjádření názorů operacionalizujeme jako činnost, v níž poslanci předkládají parlamentní otázky, navrhuji usnesení, vystupují na plénu, předkládají písemná prohlášení a předkládají pozměňovací návrhy.

Náš článek se bude snažit – na základě Strømovy teorie – analýzou vzájemného vztahu mezi „vlivem a mocí“ a „vyjádření názoru“ prověřit hypotézu, že ODS a CONS se vznikem a působením v ECR chovají jako racionální aktér, který v kontextu EP upřednostňuje orientaci na „volby“ před orientací na „úřady“ a „obsah“. Hypotéza bude potvrzena, pokud mocenský pokles hlavních stran ECR bude kompenzován větší volností obou stran ve vyjadřování jejich politických názorů.

Autoři článku si uvědomují limity, jež jejich výzkum má. Díky použití kvantitativní, nikoliv kvalitativní metody zkoumání byly všechny akty a kroky europoslanců považovány za rovnocenné. Například v rámci zkoumání počtu legislativních aktů, které prochází danými výbory, nebyl brán ohled na to, zda daný předkládaný text byl součástí legislativního procesu, obsahem meziinstitucionální dohody či vlastní iniciativou. Obdobně pak byla analyzována činnost poslanců, u níž nebylo zkoumáno, zda předkládaný návrh či výstup na plénu měly úspěch, či byly schváleny. Pro účely výzkumu byl počítán jakýkoliv projev jako rovnocenný všem ostatním v dané kategorii. Limity výzkumu se také objevily v dostupnosti informací, které EP, zmíněné strany a politická uskupení poskytují o svých poslancích. Během sběru informací se autorům ne vždy dostalo odpovědi na komunikaci, kterou se snažili získat dodatečné informace, jež nejsou dostupné na veřejných zdrojích.

3. Analytická část

3.1 Počet zkoumaných poslanců

EP nepředstavuje – podobně jako jiné parlamenty – zcela stabilní těleso. Počty poslanců v jednotlivých skupinách se během volebního období mění a ke změnám dochází také v personálním složení pomyslných delegací jednotlivých národních stran. ODS byla zastoupena v 6. období 9 poslanci a v současném 7. období obsadila stejný počet mandátů. Během zkoumaných období nedošlo v táboře europoslanců ODS k žádným pohybům, což neplatilo pro druhou ze stran. CONS v minulém volebním období zaujímala 27, respektive 26 poslanců. Změna tohoto počtu je dána příchody a odchody poslanců z této strany, respektive změnou frakce, ve které v rámci EP zasedali. Konkrétně jde o dva poslance, kteří byli vyloučeni z EPP-ED. První z nich, Roger Helmer, se tak od 8. 6. 2005 stal součástí nezařazených poslanců, obdobně Daniel Hannan, jehož přechod je datován na 20. 2. 2008. Posledním případem je Sajjad Karim, který získal v roce 2004 mandát za Liberálně demokratickou stranu a stal se součástí Aliance liberálů a demokratů pro Evropu. Tento poslanec pak 12. 12. 2007 přestoupil do EPP-ED a 10. 1. 2008 se stal součástí CONS. Tím splnil kritéria tohoto výzkumu a je tak od zmíněného lednového data započítáván do výsledků. Poslední změnou, která v průběhu minulého volebního období nastala, bylo opuštění poslaneckého mandátu Theresou Villiers ke dni 10. 5. 2005 a její nahrazení Syedem Kamallem od 12. 5. 2005. Pro úplnost je potřeba dodat, že v rámci 27 poslanců za CONS jsou započítáváni dva poslanci kandidující za Skotskou konzervativní a unionistickou stranu. Tato strana je odnoží CONS a jejich výsledky se započítávají dohromady. Proto jsou i tito dva poslanci součástí zkoumaných dat. Stav poslanců CONS v 6. volebním období jsou reprezentovány tabulkou č. 1. V současnosti má CONS 25 poslanců [Evropský parlament. Údaje o poslancích]³.

Tabulka č. 1: Počty poslanců CONS v průběhu 6. volebního období

Datum	Počet poslanců	Důvod změny
20. 7. 2004	27	
10. 5. 2005	27	Odchod Theresy Villers
11. 5. 2005	26	
12. 5. 2005	27	Příchod Syeda Kamalla
7. 6. 2005	27	Vyloučení Rogera Helmera
8. 6. 2005	26	
10. 1. 2008	27	Příchod Saj Karima
19. 2. 2008	27	Vyloučení Daniela Hannana
20. 2. 2008	26	
13. 7. 2009	26	

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP.

³ Součástí EPP-ED a dnes ECR je ještě jeden britský subjekt. Jedná se o Ulster Unionist Party, respektive Ulster Conservative and Unionist – New Force. Tato strana kandiduje v regionu Severního Irska a i v rámci národních voleb je uváděna jako samostatný subjekt, proto její poslanci nebyli do celkového výpočtu započítáváni.

Do výpočtu za 7. volební období není započítáván Edward McMillan-Scott, neboť byl fakticky členem ECR pouze 5 dní. Jeho postoje se totiž od politiky ECR poměrně zásadně lišily a z tohoto důvodu tak byl z frakce vyloučen. Naopak kritéria výzkumu splnil David Campbell Bannerman, který se stal poslancem EP za Stranu nezávislosti Spojeného království (UKIP), nicméně 24. 5. 2011 přestoupil do CONS a stal se součástí ECR. Od tohoto dne je tak do výzkumu započítáván i on [BBC 2011].

3.2 Výpočet síly výborů

3.2.1. Metodologie

Pro porovnání ODS a CONS jsme museli určit parametry, jejichž poměr byl předmětem výzkumu. Prvním z nich bylo obsazování jednotlivých výborů a výpočet indexu politické moci⁴, který vyjadřuje míru schopnosti prosadit svou vůli a ideje do legislativy, která prochází EP. Relativní změna toho indexu, tzn. minulé versus současné období, je obrazem proměny politické moci. Pro výpočet indexu používáme jen stálé výbory, neboť pracují během celého období a jsou tak stabilní veličinou. Počet těchto stálých výborů je navíc v současném i minulém volebním období stejný. Zvláštní výbory jsou ustavovány ad hoc, na různě dlouhou dobu, proto je jejich porovnání velmi špatně uchopitelné, a z tohoto důvodu tak nebyly do výzkumu zahrnuty.

Postup pro výpočet indexu politické moci byl následující: nejprve jsme sestavili seznam jednotlivých poslanců v jednotlivých výborech. Vzhledem k rozdílným časovým úsekům⁵ musel být stanoven převodní mechanismus, jak tyto výbory srovnat. Poslanci totiž neobsazovali ve výborech po celou dobu stejný počet křesel, ale jejich obsazenost v průběhu času fluktovala. Jako parametr vhodný ke srovnání byl zvolen průměr poslanců ve výborech na den. Jeho hodnota pak byla stanovena následovně.

Vzorec č. 1: Postup pro výpočet průměru poslanců na den ve výborech

$$\Delta PP = \left(\frac{PD_1 \times 100 \%}{CPD} \times PP_1 \right) + \left(\frac{PD_2 \times 100 \%}{CPD} \times PP_2 \right) + \dots + \left(\frac{PD_n \times 100 \%}{CPD} \times PP_n \right)$$

$PP_{1,2,n}$ – počet poslanců přítomných ve výboru

$PD_{1,2,n}$ – počet dní odpovídající době, ve které daný počet poslanců obsazoval křesla ve výborech

CPD – celkový počet dnů, po které byl daný výbor zkoumán

ΔPP – průměr poslanců ve výborech na den

Tímto postupem jsme určili procentuální sílu daného počtu poslanců vzhledem k celkovému počtu dnů podle toho, kolik dní tento počet poslanců v daném výboru figuroval. Jejich součtem pak vznikla průměrná hodnota, kterou jsme použili pro další výpočty.

Následným krokem muselo být ohodnocení výborů a stanovení jejich síly. Sílu výboru jsme vyjádřili absolutním počtem poslanců v daném výboru a množstvím legislativy, která tímto výborem prošla. Parametr počtu poslanců jsme zařadili proto, neboť předpokladem článku je fakt, že čím více poslanců v daném výboru zasedá, tím významnější z hlediska

⁴ Indexy, jež pracují s politickou mocí a mají snahu ji kvantifikovat, je možno nalézt například v textu Shepley, Shubika [1954].

⁵ Šesté volební období je započítáno celé, sedmé volební období je započítáno do 28. 11. 2011, kdy byl uskutečněn sběr dat.

politické důležitosti výbor je. Množství legislativy je součástí výpočtu, protože čím větší množství legislativy výborem projde, tím více se jednotliví poslanci tohoto výboru podílejí na tvorbě většího množství právních předpisů, a tím roste jejich vliv. Index síly výboru pak je součtem těchto hodnot.

Vzorec č. 2: Postup pro výpočet indexu síly výboru

$$iSV = \left(\frac{PV}{CPV} \times 100 \right) + \left(\frac{PL}{CPL} \times 100 \right)$$

iSV – index síly výboru

PV – počet poslanců v daném výboru

CPV – celkový počet poslanců ve výborech, který je dán součtem poslanců ve všech výborech⁶

PL – počet legislativy prošlé výborem

CPL – celkový počet legislativy, který je dán součtem počtů legislativ v jednotlivých výborech

Vzhledem k tomu, že počty poslanců ve výborech se v minulém a současném období liší, bylo pro každé období použito jiných čísel, tak aby došlo k co nejpřesnějšímu vyjádření dané síly výboru v rámci všech ostatních. Pro minulé období jsme použili počty poslanců, které ve svém výzkumu používá Judge a Earnshaw [2008: 169], pro současné období jsme využívali aktuální hodnoty dle oficiální stránek EP [Evropský parlament. Výbory]. Pro určení počtu legislativy procházející danými výbory jsme pracovali s již zmíněným výzkumem Judge a Earnshaw [2008: 170], který zkoumal tuto problematiku v období červenec 2004 – červenec 2007. Vzhledem k tomu, že tento výzkum je proveden v poměrně dlouhém časovém úseku, předpokládáme, že se poměr legislativy nemění a je v obou obdobích stejný. Vzhledem k tomu, že v rámci výpočtu došlo k určení procentuálního zastoupení počtu legislativy daného výboru vzhledem k celku, měřítko času, tedy doba sběru dat, nehraje žádnou roli pro výpočet indexu síly výboru.

Závěrečnou fází těchto výpočtů pak bylo stanovení indexu politické síly. Pro ten jsme použili následující vzorec.

Vzorec č. 3: Postup pro výpočet indexu politické síly

$$iPS = \sum (\Delta PP_n \times iSV_n)$$

iPS – index politické síly

ΔPP – průměr poslanců ve výborech na den

iSV – index síly výboru

n – vyjadřuje jednotlivé výbory

Index politické síly je dán jako suma všech indexů politických sil jednotlivých výborů, které jsou tvořeny součinem průměru poslanců ve výborech na den (*ΔPP*) a indexem síly výboru (*iSV*). Tento součin tak reflektuje jak počet poslanců, který ODS a CONS obsazovaly, tak i jejich sílu, která je dána silou výboru, ve kterém pracovali.

⁶ Toto číslo je vyšší než celkový počet členů EP, neboť někteří poslanci zasedají více než v jednom výboru EP.

Změna tohoto indexu pak znamená změnu politické síly dvou zmíněných stran v rámci jednotlivých volebních období. Pokud bude rozdíl indexů za minulé a současné období kladný, bude to znamenat, že politická síla ODS a CONS vzrostla a jejich podíl na moci je tak větší. Naopak pokud tento rozdíl bude nabývat záporných hodnot, bude možno konstatovat zmenšení politické síly.

Počet poslanců v jednotlivých výborech ovšem není jedinou možností jak porovnávat sílu politických stran. Dalším parametrem je obsazování vedoucích pozic, jak již v předsednictvu EP, tak i ve vedení jednotlivých výborů. Tyto hodnoty ovšem nebudou komparovány dohromady, ale každá zvlášť. Vyjádřit vztah transformovatelný do číselné podoby mezi těmito pozicemi - místopředsedou výboru, předsedou výboru a místopředsedou respektive předsedou EP - bylo vyhodnoceno jako nemožné. Proto dojde k srovnání pouze v jednotlivých kategoriích a k jejich následnému okomentování.

3.2.2. Politická síla ve výborech

V 6. i v 7. volebním období byly ustaveny stejné výbory, jejichž počet byl roven číslu 20. Přehled výborů zachycuje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Přehled stálých výborů v 6. a 7. volebním období

Stálé výbory			
Zkratka	Celý název	Zkratka	Celý název
LIBE	Občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci	PECH	Rybolov
ENVI	Životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin	EMPL	Zaměstnanost a sociální věci
AFET	Zahraniční věci	REGI	Regionální rozvoj
JURI	Právní záležitosti	CULT	Kultura a vzdělávání
ECON	Hospodářství a měna	IMCO	Vnitřní trh a ochrana spotřebitelů
TRAN	Doprava a cestovní ruch	INTA	Mezinárodní obchod
BUDG	Rozpočet	DEVE	Rozvoj
CONT	Rozpočtová kontrola	FEMM	Práva žen a rovnost pohlaví
ITRE	Průmysl, výzkum a energetika	AFCO	Ústavní záležitosti
AGRI	Zemědělství a rozvoj venkova	PETI	Petice

Zdroj: Autoři na základě webových stránek Evropského parlamentu.

Následně jsme stanovili průměr poslanců ve výborech na den (ΔPP) dle vzorce č. 1. Vzhledem k tomu, že dochází k poměrně častým přesunům mezi výbory i přesto, že se jejich členové „volí během prvního dílčího zasedání, které následuje po novém zvolení Parlamentu, a pak znovu po dvou a půl letech“ [Článek 183 Jednacího řádu Evropského parlamentu], nejsou průměry v jednotlivých výborech celá čísla. Přehled těchto průměrů ukazují tabulky č. 3 za šesté volební období a tabulka č. 4 za sedmé volební období.

Tabulka č. 3: Počty průměrů poslanců ve výborech na den v 6. volebním období

Stálé výbory	Počet poslanců za ODS v letech 2004-2009	Počet poslanců za CONS v letech 2004 - 2009	Součet poslanců za ODS a CONS v letech 2004-2009
LIBE	0	1	1
ENVI	1	3	4
AFET	0	4	4
JURI	1	0,231445849	1,231445849
ECON	1	2	3
TRAN	1	1,899395272	2,899395272
BUDG	1,970313359	2	3,970313359
CONT	1	1	2
ITRE	0	2	2
AGRI	0	1	1
PECH	0	1,507971413	1,507971413
EMPL	1	3	4
REGI	1	0,006597031	1,006597031
CULT	0	1	1
IMCO	0	2	2
INTA	0	2,051676745	2,051676745
DEVE	1	1	2
FEMM	0	0	0
AFCO	0	1	1
PETI	0	1,177020341	1,177020341

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP.

Tabulka č. 4: Počty průměrů poslanců ve výborech na den v 7. volebním období

Stálé výbory	Počet poslanců za ODS v letech 2009-2011	Počet poslanců za CONS v letech 2009 - 2011	Součet poslanců za ODS a CONS v letech 2009-2011
LIBE	0	1	1
ENVI	2	3	5
AFET	0	3	3
JURI	0	1	1
ECON	1	2	3
TRAN	0	1	1
BUDG	0	1	1
CONT	1	0	1
ITRE	1	2	3
AGRI	1	1	2
PECH	0	1	1
EMPL	1	1	2
REGI	1	1	2

(pokrač.)

Stálé výbory	Počet poslanců za ODS v letech 2009-2011	Počet poslanců za CONS v letech 2009 - 2011	Součet poslanců za ODS a CONS v letech 2009-2011
CULT	0	1,899635036	1,899635036
IMCO	1	1	2
INTA	1	1,217090069	2
DEVE	0	1	1
FEMM	0,890510949	1,109489051	2
AFCO	0	2	2
PETI	0	2	2

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP.

Dalším krokem, který jsme provedli, byl výpočet indexu síly výboru (iSV) dle vzorce č. 2. Následující tabulka č. 5 dokumentuje postupné kroky vedoucí k výpočtu iSV v 6. volebním období. Druhý sloupec dokumentuje počet poslanců v jednotlivých výborech v minulém volebním období. Hodnoty v následujícím sloupci pak odpovídají procentuálnímu zastoupení poslanců daného výboru vzhledem k součtu všech členů všech výborů. Čtvrtý sloupec zobrazuje počet legislativy, která prochází danými výbory [Judge, Earnshaw 2008: 170]. Pátý sloupec pak reprezentuje procento, které výbor zabírá v rámci celkového objemu legislativy. Poslední sloupec je součtem třetího a pátého sloupce, tedy procentuální síly poslanců a legislativy daného výboru. Tento výsledek nám určuje tzv. iSV za 6. volební období.

Tabulka č. 5: Index síly výboru v 6. volebním období

Stálé výbory	Počet členů ve výboru (PV)	Síla výboru dle procentuálního zastoupení jeho členů na celkovém počtu poslanců ve výborech	Počet legislativy procházející daným výborem (2004 -2007) (PL)	Síla dle procentuálního zastoupení legislativy v daném výboru vzhledem k celku	Součet sil = index síly výboru (iSV)
LIBE	60	6,423982869	130	10,69078947	17,11477234
ENVI	68	7,280513919	100	8,223684211	15,50419813
AFET	84	8,993576017	75	6,167763158	15,16133918
JURI	28	2,997858672	123	10,11513158	13,11299025
ECON	51	5,460385439	87	7,154605263	12,6149907
TRAN	51	5,460385439	86	7,072368421	12,53275386
BUDG	50	5,353319058	70	5,756578947	11,10989801
CONT	38	4,068522484	81	6,661184211	10,72970669
ITRE	54	5,781584582	60	4,934210526	10,71579511
AGRI	47	5,032119914	64	5,263157895	10,29527781
PECH	38	4,068522484	67	5,509868421	9,578390905
EMPL	52	5,56745182	44	3,618421053	9,185872873
REGI	57	6,102783726	28	2,302631579	8,405415305
CULT	38	4,068522484	40	3,289473684	7,357996168

(pokrač.)

Stálé výbory	Počet členů ve výboru (PV)	Síla výboru dle procentuálního zastoupení jeho členů na celkovém počtu poslanců ve výborech	Počet legislativy procházející daným výborem (2004 -2007) (PL)	Síla dle procentuálního zastoupení legislativy v daném výboru vzhledem k celku	Součet sil = index síly výboru (iSV)
IMCO	43	4,60385439	31	2,549342105	7,153196495
INTA	33	3,533190578	38	3,125	6,658190578
DEVE	35	3,74732334	34	2,796052632	6,543375972
FEMM	40	4,282655246	24	1,973684211	6,256339457
AFCO	29	3,104925054	24	1,973684211	5,078609264
PETI	38	4,068522484	10	0,822368421	4,890890905

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP a [Judge, Earnshaw 2008].

Tabulka č. 6: Index síly výborů v 7. volebním období

Stálé výbory	Počet členů ve výboru (PV)	Síla výboru, dle procentuálního zastoupení jeho členů na celkovém počtu poslanců ve výborech	Počet legislativy procházející daným výborem (2004 -2007) (PL)	Síla dle procentuálního zastoupení legislativy v daném výboru vzhledem k celku	Součet sil = Index síly výboru (iSV)
LIBE	55	6,532066508	130	10,69078947	17,22285598
ENVI	64	7,600950119	100	8,223684211	15,82463433
AFET	76	9,026128266	75	6,167763158	15,19389142
JURI	25	2,96912114	123	10,11513158	13,08425272
ECON	48	5,700712589	87	7,154605263	12,85531785
TRAN	44	5,225653207	86	7,072368421	12,29802163
BUDG	44	5,225653207	70	5,756578947	10,98223215
CONT	29	3,444180523	81	6,661184211	10,10536473
ITRE	55	6,532066508	60	4,934210526	11,46627703
AGRI	45	5,344418052	64	5,263157895	10,60757595
PECH	24	2,850356295	67	5,509868421	8,360224716
EMPL	49	5,819477435	44	3,618421053	9,437898487
REGI	59	7,007125891	28	2,302631579	9,30975747
CULT	33	3,919239905	40	3,289473684	7,208713589
IMCO	39	4,631828979	31	2,549342105	7,181171084
INTA	29	3,444180523	38	3,125	6,569180523
DEVE	30	3,562945368	34	2,796052632	6,358998
FEMM	34	4,038004751	24	1,973684211	6,011688961
AFCO	25	2,96912114	24	1,973684211	4,942805351
PETI	35	4,156769596	10	0,822368421	4,979138017

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP a [Judge, Earnshaw 2008].

Obdobný výpočet jsme provedli rovněž pro současné volební období. Tabulka č. 6 tak popisuje postup při výpočtu iSV pro 7. volební období. Druhý sloupec reprezentuje počet poslanců ve výborech, třetí sloupec pak procento, které zaujímají vzhledem k celku. Následující dva sloupce dokumentují legislativu procházející výbory – 4. sloupec nominálně [Judge, Earnshaw 2008: 170], pátý sloupec dle procentuálního zastoupení. Poslední šestý sloupec vyjadřuje iSV 7. volebního období.

V následující tabulce č. 7 jsou vyčísleny jednotlivé politické síly, jaké zaujímali poslanci za ODS a CONS ve zkoumaných obdobích. Je zde vynásoben průměrný počet poslanců (ΔPP) s indexem síly výboru (iSV). Tento součin má symbolizovat politickou sílu, kterou byly schopny zkoumané strany obsadit. Jejich součet pak označuje celkovou politickou sílu těchto stran v rámci jednotlivých období.

Tabulka č. 7: Index politické síly

Stálé výbory	Průměrný počet poslanců vynásobený indexem síly výboru (2004-2009)	Průměrný počet poslanců vynásobený indexem síly výboru (2009-2011)
LIBE	17,11477234	17,22285598
ENVI	62,01679252	79,12317165
AFET	60,6453567	45,58167427
JURI	16,14793742	13,08425272
ECON	37,84497211	38,56595356
TRAN	36,33740729	12,29802163
BUDG	44,10977647	10,98223215
CONT	21,45941339	10,10536473
ITRE	21,43159022	34,3988311
AGRI	10,29527781	21,21515189
PECH	14,44393967	8,360224716
EMPL	36,74349149	18,87579697
REGI	8,460866093	18,61951494
CULT	7,357996168	13,6939249
IMCO	14,30639299	14,36234217
INTA	13,66045478	14,5644649
DEVE	13,08675194	6,358998
FEMM	0	12,02337792
AFCO	5,078609264	9,885610701
PETI	5,75667808	9,958276035
Index politické síly (iPS)	446,2984767	409,2800409

Zdroj: Autoři.

Jak je vidět z tabulky č. 7, nejvíce ODS a CONS posílily v rámci Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (FEMM). U posledně jmenovaného zejména díky tomu, že v minulém období nebyl žádný zástupce těchto dvou stran ve výboru, přičemž v 7. volebním období již dvě poslankyně ve výboru FEMM působí. Největší ztráty pak zaznamenaly ve Výboru pro rozpočet (BUDG), Výboru pro dopravu a cestovní ruch (TRAN) a také

ve Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL).

K tomu, aby mohl být učiněn závěr, jsme museli nejdříve zjistit, jak se změnila politická moc CONS a ODS mezi minulým a současným obdobím, tedy jak se změnil iPS. Nejdůležitějším údajem byla změna relativní, nikoliv změna absolutní. Rozdíl nominálních hodnot sice říká, zda došlo k posílení či oslabení politické moci, nicméně již není schopen vyjádřit, jak velký dopad tato změna s sebou přinesla. Tento faktor naopak vyjadřuje zmíněná relativní změna iPS. Absolutní a relativní změnu iPS znázorňuje tabulka č. 8.

Tabulka č. 8: Změna iPS mezi 6. a 7. volebním obdobím

Absolutní změna iPS	-37,01843578
Relativní změna iPS v %	-8,294546747

Zdroj: Autoři.

Tabulka č. 8 vypovídá, že iPS v 7. období zaznamenal oproti 6. období pokles. V relativní míře je tento pokles vyčíslen hodnotou 8,3 %. ODS a CONS tedy oslabily v rámci své politické síly v EP. Pokles o více jak 8 % není nikterak závažný, a tudíž není možno tvrdit, že došlo k zásadnímu propadu, nicméně to není zanedbatelné číslo, které lze přehlédnout. ODS a CONS odchodem z EPP-ED a vytvořením nové frakce ECR ochudily svůj vliv na legislativu projednávanou ve výborech, čímž snížily své šance prosazovat své myšlenky a ideologii do aktů, jež EP prochází.

3.2.3 Obsazování místopředsednických a předsednických postů

Důležitou roli při uvažování o schopnostech prosazování svých názorů a vlivu hraje obsazování postů v předsednictvu, a to jak v jednotlivých výborech, tak také v EP. Vzhledem k tomu, že 6. volební období je možno zkoumat v celé své délce a 7. jen v jeho části, opět jsme přijali revizní mechanismus. Volby předsednictva probíhají na 2,5 roku čili na polovinu volebního období EP. Výsledky z minulého volebního období jsme proto zmenšili na polovinu a u současného období jsme kalkulovali s předpokladem, že současné obsazení předsednických postů bude pokračovat až do konce dvouapůlletého mandátu.

V předsednictvu EP v 6. volebním období zasedli dva představitelé zkoumaných stran. Za CONS se jednalo o Edwarda McMillan-Scotta, který na své pozici místopředsedy EP byl celé volební období, za ODS se jednalo o Miroslava Ouzkého rovněž na pozici místopředsedy, ovšem pouze na první polovinu období. Oproti tomu v současném volebním období nezaujímají CONS a ODS ani jednu z pozic v rámci předsednictva EP.

Obsazenost pozic v rámci předsednictví výborů dokumentují tabulky č. 9 a 10. Vzhledem k tomu, že mandát v předsednictvu se uděluje na půl volebního období, je v tabulkách obsazenost těchto pozic zaznamenána číslicí 0,5 vyjadřující právě zmíněnou polovinu. Pokud došlo k opětovnému zvolení a potvrzení daného poslance ve funkci, je v tabulce tento fakt zanesen číslicí 1, vyjadřující celé období. Tabulka je dále obohacena o iSV a o násobek toho indexu a obsazenosti pozice místopředsedy či předsedy. Výsledkem pak je sloupec „Síla předsedy“, respektive „Síla místopředsedy“. Tyto sloupce v sobě odrážejí rozdílnou sílu jednotlivých výborů. Neboť pozice předsedy či místopředsedy je o to víc umocněna, čím silnější výbor funguje pod jejich vedením.

Tabulka č. 9: Obsazenost předsednických pozic ve výborech v 6. volebním období

Stálé výbory	iSV 2004-2009	Místopředseda 2004-2009	Předseda 2004-2009	Síla místopředsedy	Síla předsedy
AFET	15,16133918	0,5		7,5807	0
DEVE	6,543375972			0	0
INTA	6,658190578			0	0
BUDG	11,10989801			0	0
CONT	10,72970669	1		10,73	0
ECON	12,6149907			0	0
EMPL	9,185872873			0	0
ENVI	15,50419813		0,5	0	7,752099065
ITRE	10,71579511		0,5	0	5,357897554
IMCO	7,153196495			0	0
TRAN	12,53275386			0	0
REGI	8,405415305			0	0
AGRI	10,29527781		0,5	0	5,147638905
PECH	9,578390905			0	0
CULT	7,357996168			0	0
JURI	13,11299025			0	0
LIBE	17,11477234	0,5		8,5574	0
AFCO	5,078609264	0,5		2,5393	0
FEMM	6,256339457			0	0
PETI	4,890890905			0	0
Součet		2,5	1,5	29,407	18,25763552
Snížení na polovinu		1,25	0,75	14,704	9,128817762

Zdroj: Autoři.

Výsledek analýzy předsednických postů poukazuje na fakt, že 7. volební období bylo pro ODS a CONS co do počtu místopředsedů úspěšnější než šesté. Nicméně je potřeba sledovat i to, jaké výbory tyto strany obsadily. Kromě Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) se totiž jedná o výbory s menším hodnotou iSV než je 10. Naopak v minulém volebním období, až na Výbor pro ústavní záležitosti (AFCO), byli místopředsedové ODS a CONS ve výborech s iSV vyšším než 10. V 7. volebním období tak sice ODS a CONS obsadily více místopředsednických postů, ovšem ne tak politicky silných. I přesto je ale celkový součet síly těchto místopředsedů vyšší než polovina této kategorie za minulé období. ODS a CONS tak dosáhly větší politické síly v místopředsednických postech v současném období než v období minulém. V kategorii předsedů v 6. období obsadily zkoumané strany 3 výbory, v současném pouze 1. Došlo tedy k mírnému oslabení. Ovšem i tady je vidět stejný trend jako v kategorii místopředsedů, kdy v současném období ODS a CONS obsazují pozice v předsednictvech s nižším iSV. Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele (IMCO) dosahuje pouze zhruba hodnoty 7,18. Výbory obsazené v minulém volebním období všechny nabývají hodnot iSV větších než 10. V součtu pak tedy v kategorii předsedů bylo pro zmíněné strany úspěšnější předešlé volební období.

Výsledky analýzy předsednických a místopředsednických postů prokázaly, že ODS a CONS zaznamenaly pokles politické síly. V rámci ECR již nebyly schopny obsadit ani jeden místopředsednický post v rámci předsednictva EP. Dále obsadily menší počet předsednických míst v rámci výborů. Jediný nárůst zaznamenaly v počtu místopředsedů. V současném volebním období obsazují tyto strany pouze politicky slabší výbory, což je v kontrastu s obdobím minulým, které je charakteristické obsazováním politicky silnějších výborů.

Tabulka č. 10: Obsazenost předsednických pozic ve výborech v 7. volebním období

Stálé výbory	iSV 2009-2011	Místopředseda 2009-2011	Předseda 2009-2011	Síla místopředsedy	Síla předsedy
AFET	15,19389142			0	0
DEVE	6,358998	0,5		3,179499	0
INTA	6,569180523	0,5		3,28459	0
BUDG	10,98223215			0	0
CONT	10,10536473			0	0
ECON	12,85531785			0	0
EMPL	9,437898487			0	0
ENVI	15,82463433			0	0
ITRE	11,46627703	0,5		5,733139	0
IMCO	7,181171084		0,5	0	3,590586
TRAN	12,29802163			0	0
REGI	9,30975747			0	0
AGRI	10,60757595			0	0
PECH	8,360224716	0,5		4,180112	0
CULT	7,208713589			0	0
JURI	13,08425272			0	0
LIBE	17,22285598			0	0
AFCO	4,942805351	0,5		2,471403	0
FEMM	6,011688961			0	0
PETI	4,979138017			0	0
Součet		2,5	0,5	18,84874	3,590586

Zdroj: Autoři.

3.2.4 Zpravodajské pozice a počty stanovisek

Třetí položkou, kterou v dimenzi „síla a moc“ sledujeme, je pozice zpravodaje konkrétní legislativní předlohy a počty předkládaných stanovisek. Funkce zpravodaje je důležitá především proto, že zpravodaj vytváří k dané předloze stanovisko výboru, prezentuje legislativu na plenárním jednání EU a funguje tak do značné míry jako určovatel agendy [Tsebelis 1995, Høyland 2006: 32]. Pozice zpravodaje je určována politickou dohodou, ve které jsou vlivnější strany schopny prosadit větší množství svých zpravodajů, na méně vlivné pak logicky zbude menší podíl.

Tabulka č. 11: Počty zpravodajských poslanců v 6. a 7. volebním období

	ODS	CONS	Celkem ODS + CONS
celkem 2004-2009	10	82	92
průměr na poslance 2004-2009	1,1111	3,1298	2,6136
celkem 2009-2011	4	27	31
průměr na poslance 2009-2011	0,4444	1,1148	0,9332
po vynásobení koeficientem poměru	0,9276	2,3267	1,9477
absolutní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím	-0,1835	-0,8031	-0,6660
relativní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím (%)	-16,5138	-25,6590	-25,4806

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP.

Porovnání obou období ukazuje, že jak ODS, tak CONS v této dimenzi o vliv přišly, a jejich odchod z velké frakce do malé se projevil tím, že poslanci obou stran nyní dosáhnout na funkce zpravodaje mnohem obtížněji. U ODS došlo u zpravodajování k poklesu o 16,51 procentních bodů. Vzhledem k tomu, že určení zpravodajů je součástí politické dohody a počet zpravodajů je dán vlivem dané politické skupiny, lze z tohoto poklesu usuzovat pokles politické moci poslanců ODS. Stejný výsledek lze vysledovat u CONS, kde byl propad mezi působením v EPP-ED a ECR ještě vyšší. Ve výsledku pak zkoumané strany přišly o téměř čtvrtinu své moci a vlivu ve zkoumané kategorii.

Stanoviska pak tvoří ne zcela stejně významnou část parlamentní práce jako překládání zpráv, nicméně i tvorba těchto dokumentů do jisté míry ovlivňuje celkovou legislativu a může být důležitým výstupem síly a vlivu poslanců.

Tabulka č. 12: Počty překládaných stanovisek v 6. a 7. volebním období

	ODS	CONS	stanoviska
celkem 2004-2009	9	35	44
průměr na poslance 2004-2009	1	1,3359	1,2500
celkem 2009-2011	9	28	37
průměr na poslance 2009-2011	1,0000	1,1561	1,1138
po vynásobení koeficientem poměru	2,0872	2,4129	2,3246
absolutní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím	1,0872	1,0770	1,0746
relativní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím (%)	108,7156	80,6212	85,9707

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP.

Jak dokazuje tabulka č. 12, obě pozorované strany oproti předchozímu období zaznamenaly nezanedbatelný růst. Lze se tak domnívat, že tento nárůst je forma jakéhosi vykoupení úpadku zpravodajských pozic. Jinými slovy řečeno, zmenšení počtu předkládání vlivnějších zpráv bylo na druhé straně vykompenzováno alespoň nárůstem méně důležitých stanovisek. Což nicméně v celkovém důsledku přináší i tak signál o mocenském úpadku, neboť zpravodajování hraje klíčovou roli, předkládání stanovisek spíše doplňkovou.

3.3. Analýza výstupů poslanců

3.3.1. Metodologie

Druhá část analýzy je věnovaná výzkumu segmentů poslanecké práce, kterou jsme operacionalizovali jako „svobodu vyjadřování“ a v teorii institucionální volby provázali s voličskou motivací stran. Zaměřili jsme se na standardní a relevantní projevy poslanecké práce - parlamentní otázky, návrhy usnesení, zprávy, stanoviska, vystoupení na plénu, písemná prohlášení a pozměňující návrhy.

Vzhledem k tomu, že jsme zkoumali dvě nestejně dlouhá období s nestejným počtem poslanců, museli jsme zvolit vyrovnávací převodní mechanismus. Odlišný počet členů jsme vyřešili vypočtením průměru na jednoho poslance v dané kategorii v daném období. Rozdílnou délku období mohlo vyřešit několik možností. První možností by bylo sesbírat data z 6. volebního období jen v rozsahu dnů, ve kterém byly sesbírány v 7. období. Tuto volbu jsme odmítli, neboť by mohla zkreslit výsledky analýzy – ODS byla v EP v 6. volebním období nováčkem a počítat tak pouze její první rok a půl by mohlo značně ovlivnit celkové výsledky. Druhou možností bylo vyčíslit průměry v každé kategorii nejen na poslance, ale i na den. Zjistili bychom tak průměr toho, co jeden poslanec za jeden den svého volebního období vykáže. Tato varianta by produkovala velmi malá čísla, která by se komplikovaně komparovala. Proto byla zvolena jako postup pro výpočet třetí varianta, která zachovává poměr z předchozí druhé možnosti, a přesto umožňuje srovnávat relativně dobře srovnatelná čísla. Jako nástroj byl stanoven tzv. koeficient poměru, jehož velikost je dána podílem délek minulého a současného období.

Vzorec č. 4: Postup pro výpočet koeficientu poměru

$$kp = PD_6 / PD_7$$

kp – koeficient poměru

PD₆ – započítaná délka 6. volebního období

PD₇ – započítaná délka 7. volebního období

Koeficient poměru je použit pro smazání rozdílu mezi počty výstupů poslanců, neboť tímto koeficientem byly vynásobeny výsledky získané z analýzy 7. volebního období, které se díky tomuto dostaly na úroveň předcházejícího volebního období. Teoreticky tímto krokem došlo k prodloužení doby 7. volebního období a byly tak získány výsledky, jaké toto období bude vykazovat na jeho konci za předpokladu, že práce poslanců bude proporcionálně stejná, jako byla doposud. Autoři si jsou vědomi limitů tohoto porovnání. Nicméně vzhledem k tomu, že tento výzkum zkoumá aktuální data a trendy nastavené v poměrně krátkém časovém horizontu, je toto zkreslení přijatelné. Výsledky této analýzy ukazují na aktuální vývoj a dosavadní trendy, které jsou ve zkoumané oblasti prozatím dosaženy.

3.3.2. Výzkum výstupů

Analýza výstupů práce poslanců je založena na výzkumu parlamentních otázek, návrhů usnesení, zpráv, stanovisek, výstupů na plénu, písemných prohlášení a pozměňovacích návrhů. Naše analýza tak zahrnuje indikátory, které komplexně postihují různé aspekty práce poslance EP. Zahrnujeme tak jednak deklaratorní indikátory (například návrhy usnesení, výstupy na plénu), kontrolní indikátory (parlamentní otázky) či indikátory postihující meritorní

práci poslance na legislativě (pozměňovací návrhy).

Pro analýzu výstupů poslanců je třeba nejprve vyčíslit koeficient poměru dle vzorce č. 4, díky kterému dojde k porovnání 6. a 7. období.

Tabulka č. 13: Postup pro výpočet koeficientu poměru

6. volební období - funkce od 20. 7. 2004 do 13. 7. 2009

Celkový počet dnů (DP ₆)	1820
7. volební období - funkce od 14. 7. 2009 do 1. 12. 2011 ^{*)}	
Celkový počet dnů (DP ₇)	872
Koeficient poměru (kp)	2,087156

^{*)} Datum sběru dat v této kategorii za 7. volební období.

Zdroj: Autoři.

Pomocí koeficientu poměru (kp) budou data za 7. volební období navýšena na úroveň, která bude srovnatelná s 6. volebním obdobím. Fakticky tento krok znamená vynásobení hodnot sesbíraných v daném intervalu současného volebního období pomocí zmíněného koeficientu.

Následující tabulky dokumentují počty výstupů poslanců ODS a CONS v 6. a 7. období. Všechny tabulky mají sloupce uspořádané v pořadí: položené otázky, návrhy usnesení, výstupy na plénu, písemná prohlášení, pozměňovací návrhy. Nejprve budou zkoumány výstupy ODS a CONS zvlášť, přičemž dojde ke stručné analýze těchto dat. Na závěr dojde ke srovnání 6. a 7. volebního období, kdy ODS a CONS budou zkoumány jako jedna skupina. Závěrem bude interpretace výsledků takového srovnání.

Tabulka č. 14: Počty výstupů poslanců za ODS v 6. a 7. volebním období

ODS	položené otázky	návrhy usnesení	výstupy na plénu	písemná prohlášení	pozměňovací návrhy
celkem ODS 2004-2009	118	8	327	8	73
průměr na poslance	13,1111	0,8889	36,3333	0,8889	8,1111
celkem ODS 2009-2011	50	61	242	2	163
průměr na poslance	5,5556	6,7778	26,8889	0,2222	18,11111111
po vynásobení koeficientem poměru	11,5953	14,1463	56,1213	0,4638	37,8007
absolutní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím	-1,5158	13,2574	19,7880	-0,4251	29,6896
relativní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím (%)	-11,5612	1491,4564	54,4623	-47,8211	366,0362

Zdroj: Autoři na základě webových stránek Evropského parlamentu.

Tabulka č. 14 dokumentuje výstupy poslanců ODS za minulé a současné volební období, přičemž obsahuje také v každé kategorii průměr na poslance, který je dále používán pro následné srovnání. Nedílnou součástí je i porovnání těchto období, respektive komparace průměru poslance za 6. volební období a průměru poslance za 7. volební období vynásobené koeficientem poměru.

Jak ze srovnání vyplývá, různé kategorie prodělaly odlišný vývoj. U parlamentních otázek došlo k poklesu o zhruba 12 %. Což evokuje u ODS trend projevující se ve zmenšeném zájmu vyjadřovat své pozice a sníženou snahu demonstrovat svůj (opoziční) postoj. Naopak následující kategorie – návrhy usnesení – prodělala téměř raketový rozvoj. V rámci srovnávaných období došlo k nárůstu o více jak 1 490 %. Takovýto nárůst je možno interpretovat jako snahu prosadit co nejvíce myšlenek a názorů do projednávané legislativy, což je nejspíše dáno uvolněním, které bylo způsobeno jejich odchodem z EPP-ED a vznik ECR. Růst o necelých 55 % vykazaly u ODS výstupy na plénu. Zvyšování této kategorie je možno přisoudit většímu zájmu o prezentování vlastního postoje, respektive postoje frakce před celým plénem. Písemná prohlášení zaznamenala pokles o necelých 50 %. Takovýto údaj je možno interpretovat jako snížený zájem o vyvolání nebo znovuotevření debaty na dané téma v rámci EP. Poslední kategorie, pozměňovací návrhy, zaznamenala poměrně dramatický nárůst. Změna o 366 % naznačuje snahu poslanců ODS co nejvíce včlenit do legislativy své myšlenky a postoje.

Položky, u kterých došlo k poklesu, jsou položené otázky a písemná prohlášení. Naopak nárůst zaznamenaly návrhy usnesení, výstupy na plénu a pozměňovací návrhy. Snížení počtu položených otázek a písemných prohlášení je možno interpretovat jako pokles snahy vyvolávat diskusi a kontroverzi, neboť zvýšení počtu návrhů usnesení, výstupů na plénu a pozměňovacích návrhů spíše svědčí o snaze prosadit daleko větší množství vlastních názorů skrze úpravu legislativy než rétorickými schopnostmi.

Tabulka č. 15: Počty výstupů poslanců za CONS v 6. a 7. volebním období

CONS	položené otázky	návrhy usnesení	výstupy na plénu	písemná prohlášení	pozměňovací návrhy
celkem CONS 2004-2009	1467	587	2263	48	708
průměr na poslance	55,9924	22,4046	86,3740	1,8321	27,0229
celkem CONS 2009-2011	1225	428	1139	9	593
průměr na poslance	50,5777	17,6712	47,0269	0,3716	24,4837
po vynásobení koeficientem poměru	105,5634	36,8826	98,1525	0,7756	51,1013
absolutní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím	49,5711	14,4780	11,7784	-1,0565	24,0784
relativní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím (%)	88,5319	64,6207	13,6365	-57,6669	89,1038

Zdroj: Autoři na základě webových stránek Evropského parlamentu.

Výstupy poslanců CONS jsou zachyceny v tabulce č. 15. Tabulka je řazena dle stejného systému jako u ODS. Jsou v ní obsažena data za 6. a 7. volební období, přičemž obsahuje i průměr kategorií na poslance, v případě současného období pak i průměr vynásobený koeficientem poměru. Součástí je také absolutní a relativní srovnání zmíněných období.

Parlamentní otázky zaznamenaly vzestup, bylo jich položeno o zhruba 88 % více než v minulém období. Poslanci CONS tak začali více využívat svou možnost interpelovat na Komisi a případně Radu a chtít vysvětlení jejich jednání. Následující kategorie, návrhy usnesení, si prošla také růstem a to o necelých 65 %. Tento trend je možno interpretovat jako zvýšenou snahu prosadit své vlastní názory do legislativy, která EP prochází. Výstupů na plénu u poslanců za CONS vzrostly o zhruba 14 %, což dokazuje určitý trend, který sice není nijak zásadní, ovšem i tak je sledovatelný. Došlo tak k určitému zvýšení snahy poslanců

prezentovat svůj postoj veřejně. Značný pokles nastal u písemných prohlášení, rozdíl zkoumaných období činí téměř 60 %. Lze tak vyvodit, že poslanci za CONS do značné míry upustili od toho institutu a přesunuli své zájmy do jiných kategorií. Pozměňovací návrhy se řadí do růstové kategorie. Kladná změna je vyjádřena necelými 90 %, což reprezentuje zvýšenou snahu zkoumané strany včlenit své myšlenky do projednávané agendy.

U CONS tak došlo k záporné změně v kategorii písemná prohlášení. Kladná změna pak byla ve všech zbylých kategoriích: položené otázky, návrhy usnesení, výstupy na plénu, pozměňující návrhy. Poslanci CONS tak přestali téměř využívat písemná prohlášení a spíše se zaměřili na podávání návrhů usnesení a pozměňovací návrhy. Růst počtu parlamentních otázek již ale poměrně zásadně poukazuje na fakt, že CONS se v rámci ECR daleko více identifikovala s kontrolní a možná i opoziční rolí vůči Komisi a případně i Radě.

3.3.3. Závěr analýzy výstupů

Tabulka č. 16 dokumentuje celkové stavy daných kategorií za ODS a CONS, respektive průměry poslanců za 6. a 7. období, včetně průměru vynásobeného koeficientem poměru. Poslední dva řádky tabulky jsou věnované závěrečnému srovnání, ve kterém se nachází absolutní a relativní rozdíly zkoumaných stran mezi 6. a 7. volebním obdobím. Vzhledem k tomu, že CONS zaujímá v tomto uskupení dominantní postavení (téměř trojnásobek poslanců), jsou výsledky kategorií do značné míry ovlivněny výsledkem samotné CONS, přičemž ODS finální čísla spíše koriguje a poupravuje.

Tabulka č. 16: Porovnání výstupů poslanců za 6. a 7. volební období

Celkem ODS + CONS	položené otázky	návrhy usnesení	výstupy na plénu	písemná prohlášení	pozměňovací návrhy
průměr na poslance 2004-2009	45,0284	16,9034	73,5795	1,5909	22,1875
průměr na poslance 2009-2011	38,3803	14,7200	41,5711	0,3311	22,7572
průměr na poslance 2009-2011 po vynásobení koeficientem poměru	80,1056	30,7229	86,7654	0,6911	47,4979
absolutní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím	35,0772	13,8195	13,1859	-0,8998	25,3104
relativní rozdíl mezi 6. a 7. volebním obdobím (%)	77,9002	81,7554	17,9205	-56,5590	114,0752

Zdroj: Autoři na základě webových stránek EP.

Celkové změny v kategoriích sledovaly – s výjimkou parlamentních otázek, kde u ODS hodnoty poklesly, kdežto u CONS narostly – stejné trendy, tj. růst či pokles jedné ze stran doprovázel stejný proces u druhé. Lze konstatovat, že s výjimkou písemných prohlášení, kde aktivita CONS a ODS v 7. volebním období poklesla, hodnoty u všech ostatních kategorií narostly – jak v pokládání parlamentních otázek, tak u návrhů usnesení, výstupů na plénu a předkládání pozměňovacích návrhů byly ODS a CONS zřetelně aktivnější. Seskupení ODS a CONS tedy ustoupilo od používání písemných prohlášení jako nástroje prosazování svého vlivu a myšlenek. Tyto strany se naopak snažily své ideje a návrhy v 7. období více než v 6. prosadit prostřednictvím návrhů usnesení a pozměňovacích návrhů. Poslanci ODS a CONS tedy více využívali již existující diskuze a již projednávaných otázek, než že by vyvolávaly

nebo znovuotevíraly rozpravy nad danými tématy. Obě strany také v daleko větší míře využívají možnost položit otázku Komisi či Radě a požadovat po nich vysvětlení. Zvýšené množství těchto „interpelací“ tak nasvědčuje tomu, že se ODS a CONS stavějí daleko více do role kontrolora orgánů EU a svým způsobem se takto vymezují jako parlamentní opozice. Relativně malý rozdíl (oproti ostatním kategoriím) vykazují výstupy na plénu. Tuto kategorii tak můžeme chápat jako neukotvenou a pouze naznačující v dlouhodobém hledisku možný trend, který ovšem zásadním způsobem nevybočuje z linie nastavené v předchozím období.

Obecně pak lze konstatovat, že u ODS a CONS došlo po odchodu z EPP-ED k uvolnění ve vyjadřování jejich politických preferencí. Tudíž že odchod z EPP-ED a vznik ECR se projevil ve větším využívání standardních nástrojů parlamentní práce (kontrola pomocí otázek, návrhy usnesení a pozměňující návrhy) než písemných prohlášení, která slouží jako iniciace a jako poslední možnost, která je nezávislá na politické skupině. Je tedy patrné, že zkoumané strany si v rámci EPP-ED nedovolily, respektive jim nebylo umožněno, zasahovat do projednávané legislativy v tak velké míře, jako to činí v tomto období v rámci ECR pomocí návrhů usnesení a pozměňujících návrhů. Zvýšení počtu položených parlamentních otázek je možno interpretovat jako vyšší potřebu kontroly evropských institucí, což je bezesporu také projevem odchodu z EPP-ED, která se profilovala spíše prointegračně, a tudíž neměla potřebu detailního dohledu nad orgány EU. Jen velmi malá změna kategorie výstupů na plénu naznačuje stejnou angažovanost poslanců ODS a CONS jako v minulém období. Vzhledem k tomu, že tyto výstupy jsou použity v různých případech, je takovéto konstatování v tomto případě jediné možné.

4. Závěr

Hlavním úkolem článku bylo odpovědět na otázku, zda po odchodu ODS a CONS ze skupiny EPP-ED došlo k poklesu jejich politické moci a vlivu, která byla vykompenzována větší volností ve vyjadřování v rámci skupiny ECR. Zajímalo nás, zda lze postup ODS a CONS vysvětlit pomocí teorie institucionální racionální volby, podle níž se politické strany ve svém chování orientují podle zaměření na získání politických úřadů, ovlivňování podoby politiky či na voliče. Vzhledem k povaze EP jsme moc a vliv sloučili do jedné proměnné, kterou jsme operacionalizovali pomocí obsazování výborů, funkcí ve výborech a držení funkce zpravodaje legislativní předlohy. Voličskou motivaci jsme operacionalizovali prostřednictvím standardních nástrojů, které poslanci používají k vyjádření svých politických preferencí. Hypotéza, kterou jsme srovnáním obou proměnných testovali, spočívala v tvrzení, že ODS a CONS se chovají jako racionální aktér, který v EP upřednostňuje orientaci na voliče na úkor orientace na moc a vliv.

Srovnávací analýzou moci a vlivu u ODS a CONS v obou obdobích (tedy v době působení v EPP-ED a v následné etapě členství v ECR) jsme došli ke zjištění, že vliv a moc obou stran poklesl. Poslanci obou stran jsou po odchodu z EPP-ED do ECR méně vlivní, což se projevuje zejména jejich zařazováním do méně významných výborů a nižším zapojováním do zpravodajování legislativních návrhů. Pokles vlivu se projevil také v obsazování funkcí ve výborech. Naopak, indikátory vyjadřující názory poslanců zaznamenaly u obou stran převažující nárůst. Z analýzy indikátorů vyplynulo, že u ODS a CONS došlo ke zvýšení užívání standardních nástrojů legislativní práce, a že se také zvýšila kontrola evropských institucí skrze větší množství parlamentních otázek. ODS a CONS tak po odchodu z EPP-ED začaly v daleko větší míře projevovat svůj nesouhlas s ideovým směrem, kterým se EP ubírá, a snaží se prezentovat jako alternativa. Lze tak konstatovat, že pokles moci a vlivu se – v souladu s předpokladem, že obě

strany jednaly racionálně – kompenzoval nárůstem volnosti ve vyjadřování politických preferencí. Teorie institucionální racionální volby je podle našeho názoru schopna svým důrazem na význam institucionální, legislativního a volebního kontextu jako jednoho ze dvou faktorů, jež ovlivňují volbu strany pro tu či onu orientaci, vysvětlit, proč CONS a ODS vyměnily vliv a moc za volnost vyjadřování. Prostředí evropské politiky (myšleno prostředí politiky v EP) se odlišuje od klasické národní politické soutěže. V té mají politické strany jasnou představu o podobě vlivu a moci, protože ve volební soutěži svádí pomyslný souboj o vládnutí. V EP nic takového neprobíhá, protože výsledky voleb do EP mají marginální dopad na vládnutí v EU. Podle Lisabonské smlouvy totiž mají výsledky voleb do EP jistý dopad pouze na volbu předsedy EK – ten má být vybrán s přihlédnutím k výsledkům, přičemž v čele Komise má stát zástupce nejsilnějšího proudu v EP. Ostatní členové EK jsou ovšem vybíráni vládami členských zemí a EP je fakticky může přijmout či odmítnout jako celek. Odpadá tak klasické koaliční vyjednávání, uzavírání spojení a snaha získat podíl na exekutivní moci.

Za druhé, ideologie politických skupin v EP je odvozena od dvou konfliktních linií – socioekonomická linie, která je typická i pro národní stranické systémy členských států, a linie evropské integrace, která je ovšem specifická právě pro EP, na národní úrovni se téměř neprosadila. Jak uvádí studie Hixe a Nouryho specifikum EP také tví v tom, že jak největší levicové (PES), tak i pravicové uskupení (EPP-ED) se na socioekonomické linii drží blízko pomyslného středu a jejich reálná politika je tak velmi podobná. Obě také mají pozitivní náhled na evropskou integraci. ECR vznikla jako projekt takzvaných eurorealistů⁷, kteří se necítili být součástí ideologické většiny nacházející se v EP a jejich názor na integraci je proto poměrně zdrženlivý. Pro zúčastněné strany ECR (a zejména pak pro hlavní hybatele ODS a CONS) je proto důležité odlišit se – přinejmenším rétoricky - od subjektů, jejichž obecný vztah k současné podobě evropské integrace je pozitivnější.

Za třetí, EP je specifický také díky celkovému nastavení politického systému EU. Klíčové rozhodovací instituce – EP, EK a Rada EU – v jeho rámci tradičně bojují o moc v EU. EP, který byl v počátcích integračního procesu z dané trojice suverénně nejslabším aktérem, se v řadě případů nechová jako parlament – diskusní fórum - ale jako homogenní mocenský aktér, který pro zvýšení svého postavení v interinstitucionálním soupeření potlačuje různost a pestrost názorů, které by v něm měly být obsaženy. Tato poznámka přitom souvisí s prvním uvedeným bodem – měl-li by EP přímý vliv na exekutivu (v případě EU na podobu a fungování EK), nemusel by usilovat o neustálé zvyšování institucionální moci a svého postavení.

V našem textu jsme se záměrně snažili vyhnout úvahám o tom, zda je rozhodnutí ODS a CONS možno označit za „dobré“. Pokud bychom totiž nechtěli sklouznout ke zkratovité publicistice, museli bychom se normativně vymezit ve vztahu k politizaci evropské integrace jako takové (diskuze a přehled argumentů například Hix, Bartolini 2006) a podle naší volby „dobro“ kroku obou stran posuzovat. Taková analýza by ale byla předmětem samostatného textu – již jen pro rozbor argumentů, které oba pohledy nabízejí. V každém případě bychom našimi závěry rádi upozornili na to, že racionální chování politických stran (zvláště pak v tak specifické aréně, jakou je EP) nelze omezovat jen na moc a vliv, ale že má své motivace také ve stranické ideologii či orientaci na zájmy voličů.

⁷ Pojem „eurorealismus“ vychází z textu s názvem *Manifest českého eurorealismu* sepsaný Janem Zahradilem a kol. Ač tento text není oficiální dokumentem ODS, jeho obsah si ODS vzala za svůj. Vstup do EU je v tomto dokumentu spatřován jako nejlepší možnost v rámci realistického hodnocení situace. Proto sami sebe neoznačují euroskeptiky, ale eurorealisty. Tento pojem byl následně vztáhnut na celou ECR a je obsažen i v Pražské deklaraci, v níž jsou vyjmenovány základní principy, které ECR prosazuje.

LITERATURA:

- ASH, T. G. (2009). Cameron may have helped the Polish right, but he has not served Britain. *The Guardian*. [Online]. 2009. Dostupný z WWW: <<http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/jul/29/david-cameron-european-parliament-conservatives>>.
- BALE, T.; HANLEY, S.; SZCERBIAK, A. (2010). 'May Contain Nuts'? The reality behind the rhetoric surrounding the British Conservatives' new group in the European Parliament. *Political Quarterly*. Vol. 81, no. 1, s. 85-98. ISSN 1467-923X.
- BBC. UKIP MEP Campbell Bannerman defects to Conservatives. BBC [Online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.bbc.co.uk/news/uk-politics-13518731>>.
- Evropský parlament. Údaje o poslanci. [Online]. Dostupný z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/meps/cs/search.html>>.
- Evropský parlament. Výbory. [Online]. Dostupný z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/committees/cs/full-list.html>>.
- HAVEL, J. (2009). Pochybná evropská židle ODS. *Aktuálně*. [Online]. 2009. Dostupný z WWW: <<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/jiri-havel.php?itemid=7194>>.
- HIX, S.; BARTOLINI, S. (2006). Politics: The Right or the Wrong Sort of Medicine for the EU? *Notre Europe Policy Paper 2006/19*.
- HIX, S.; NOURY, G. A.; ROLAND, G. (2006). *Democratic Politics in the European Parliament*. 1 vyd. Cambridge: Cambridge University Press. 242 s. ISBN 978-0-521-69460-5.
- HØYLAND, B. (2006). Allocation of Codesion Reports in the Fifth European Parliament. *European Union Politics*. Vol. 7, no. 1, s. 30-50. ISSN 1741-2757.
- Jednací řád Evropského parlamentu. Brusel: 2010. [Online]. Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/RegData/reglement/2010/11-10/EP-PE_REGL%282010%2911-10_CS.rtf>.
- JUDGE, D.; EARNSHAW, D. (2008) *The European Parliament*. 2. vyd. Houndmills, Basingstone and New York: Palgrave/Macmillan. 368 s. ISBN 978-0-230-00142.
- MÜLLER, W. C.; STRØM, K. (1999). Political Parties and Hard Choices. In MÜLLER, W. C.; STRØM, K. (eds.). *Policy, office, or votes?: How political parties in Western Europe make hard decisions*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 1-36. ISBN 9780521631358.
- MAURER, A. – PARKES, R. – WAGNER, M. (2008). Explaining group membership in the European Parliament: the British Conservatives and the Movement for European Reform. *Journal of European Public Policy*. Vol. 15, no. 2, s. 246-262. ISSN 1466-4429.
- RAUNIO, T. (2006). Political Interests: The European Parliament's Party Groups. In: PETRESON, J.; SHACKLETON, M. (eds.). *The Institutions of the European Union*. 2 vyd. Oxford: Oxford University Press, s. 293-311. ISBN 978-0199279005.
- SHAPLEY, L. S.; SHUBIK, M. (1954). A Method for Evaluating the Distribution of Power in a Committee System. *The American Political Science Review*. Vol. 48, no. 3, s. 787-792. ISSN 0003-0554.
- STRØM, K. (1990). A behavioural theory of competitive political parties. *American Journal of Political Science*. Vol. 34, no. 2, s. 565-598. ISSN 1540-5907.
- TSEBELIS, G. (1995). Conditional agenda-setting and decision-making inside the European Parliament. *The Journal of Legislative Studies*. Vol. 1, no. 1, s. 65-93. ISSN 1357-2334.